

Klima- og miljødepartementet

Huseiernes innspill til ny fireårsavtale (2025-2028) for Enova

Huseierne er en partipolitisk uavhengig forbrukerorganisasjon for boligeiere. Vi har 277.500 medlemmer, 7200 sameier og borettslag. Vi representerer bredden i den norske boligmassen, og vil bidra til utvikling av en politikk som sikrer at flest mulig har økonomisk mulighet til å eie og ta vare på sitt eget hjem.

Huseierne er opptatt av miljøvennlig boligpolitikk. Vi ønsker å forberede norske boligeiere på hva som venter dem fremover, og gi god informasjon og gode råd om hvilke grep det er viktig å gjøre i egen bolig. Parallelt må det sikres gode rammebetingelser og tilskuddsordninger som gjør det mulig for boligeierne å investere i de energiltakene som vi er avhengig av at folk gjør fremover.

Store kutt skal gjøres i boligmassen

Økte bokostnader skaper nå store økonomiske utfordringer for mange husholdninger. Samtidig styrer vi mot et kraftunderskudd som betyr nye store investeringer i nettkapasitet og mer fornybar kraftproduksjon. I tillegg vil oppnåelse av klimamålene kreve tid og penger av hver enkelt boligeier som må investere i viktige og riktige energiltak hjemme.

I høyt tempo tar EU beslutninger som må til for å innfri målet om 55 prosent utslippskutt innen 2030. EU vedtok 12. april endelige bestemmelser i det nye bygningsenergidirektivet, og dette vil også være EØS-relevant. Det skal kuttes 16 prosent i energiforbruket i boliger frem til 2030, og i 2035 skal man ha passert 20-22 prosent reduksjon i energiforbruket, alt sammenlignet med 2020-nivået. Halvpartene av disse kuttene skal komme i den delen av boligmassen som er minst energieffektiv i dag. For å klare dette, blir det helt avgjørende at landene har gode tilskudds- og støtteordninger for husholdningene.

Bedre virkemidler må på plass

For å utløse flere energieffektiviseringstiltak i boligene våre, mener Huseierne at det vil være samfunnsøkonomisk lønnsomt å gi stimulans gjennom skatte- og avgiftslettelser i en tidsbegrenset periode. Et midlertidig momsfratak for isolasjon, vinduer og dører kan være et treffsikkert virkemiddel, sammen med panteordninger for gamle vinduer og skattefradrag for håndverkertjenester til gjennomføring av energieffektivisering.

Men aller viktigst blir gode og brede støtteordninger hos Enova til ulike energiltak i husholdningene. Hvert år betaler norske husholdninger inn 400 millioner kroner til Enova, gjennom et påslag på 1 øre/kWh på strømrregningen. Vi bidrar også indirekte gjennom bevilgninger over statsbudsjettet. Pengene husholdningene betaler inn til fondet, bør i sin helhet gå til tiltak i folks boliger. I dag finnes det ikke støtteordninger for mange av de energiltakene som vi vet monner mest, og som folk flest helt vil og bør gjøre.

Nytt mandat

Halvparten av energibruken i bygg er i eneboliger og småhus, og det er i dag Enovatilskuddet som tilbyr støtte til denne målgruppen. Utfordringen med Enovatilskuddet er at det ikke er innrettet for storskala utrulling av kjente og velprøvde energiltak, så Enovas programmer for eneboliger og småhus må forsterkes.

Huseierne har lenge etterlyst at Enova må gis et tydelig mandat for å kunne gi investeringsstøtte til modne og velprøvde energiltak som forbedrer energitilstanden. Det må også være mulig å få Enovatilskudd når oppussingen skjer over tid, altså muliggjøre støtte til trinnvise tiltak. Dagens mandat begrenser Enovas muligheter til å støtte ordinære energiltak som vi trenger at flere husholdninger gjør. Derfor er det viktig at ny avtale eksplisitt nevner støtte til energiltak med moden og velprøvd teknologi.

Det vil være helt nødvendig med bedre støtteprogrammer rettet mot eneboliger og småhus hvis vi skal nå målene om 10 TWh mindre strømforbruk i bygninger, samt 8 TWh ny solenergi innen 2030.

Energimål, energikartlegging og investeringsstøtte

Det er viktig at Enova i avtalen for 2025 – 2028 har et kvantifiserbart mål for energieffektivisering og solkraft. I avtalen som gjelder for avtaleperioden 2021 – 2024 har Enova kun tallfestede mål for reduserte utslipp av klimagasser innenfor ikke-kvotepliktig sektor og for utløst innovasjonskapital. Mål om 10 TWh mindre strømforbruk i bygninger og 8 TWh ny solenergi innen 2030 må derfor legges til grunn i ny avtale, siden Enova skal være en del av virkemiddelpakken.

Huseierne ønsker også at Enovas programmer for energikartlegging og investeringsstøtte i boligselskap og yrkesbygg, må sikres finansiering frem til 2030. Det er viktig at Enovas programmer er forutsigbare, siden det tar tid å gjennomføre energikartlegging og energiltak i sameier og borettslag. I boligselskaper må større energiltak avgjøres på en generalforsamling og finansieres ved låneopptak og økning av felleskostnader.

Enkelt og konfliktfritt

Energikommisjonen peker i sin [rapport](#) på at energieffektivisering ikke skjer av seg selv, at det kreves ny politikk og at virkemidlene må skjerpes og spisses. [Sintef og Skanska](#) har beregnet at for å redusere tilført energi til bygg med 13 TWh innen 2030, inkludert egenproduksjon av solenergi, trengs det investeringer på 18 milliarder kroner hvert år. Myndighetene må her bidra med 4–5 milliarder i årlig støtte til boliger og yrkesbygg.

Energieffektivisering kan raskt frigjøre store mengder fornybar energi, redusere risikoen for kraftunderskudd og bidra til at elektrifiseringen går raskere. Det er ikke forbundet med kontroversielle utbygginger av uberørte land- og havområder og utløser ikke konflikter. Likevel er det i dag liten vilje til å bevilge offentlige midler til enkle og raskt gjennomførbare energiltak. Små trinnvise tiltak som sammen utgjør en stor forskjell, står dessverre bakerst i køen når investeringsstøtte skal deles ut.

Det er uforståelig at vi ikke tar ut mer av dette potensialet. Politikken for enøk må skjerpes og spisses, og det krever en koordinert innsats fra myndighetene. Politiske valg og handlekraft er avgjørende for utviklingen i norsk kraftforsyning.

Rettferdig byrdefordeling

Dreiningen av Enovas ordninger rettet mot teknologi og bort fra gjennomføring av enkle og tilgjengelige tiltak som gir raske resultater, står i kontrast til viljen blant boligeiere til å gjennomføre energiltak og det potensialet som ligger i boligsektoren for å redusere energibruken og produsere energi lokalt. En fortsettelse av denne kursen vil bidra til at Enovas ordninger kun vil være relevante for noen få, noe vi frykter kan gå ut over Enovas omdømme og statens evne til å skape oppslutning om denne typen ordninger.

Å gi vanlige folk mulighet til å bidra, styrker oppslutningen om klimadugnaden – og ruster oss for energihverdagen som venter. Mange ønsker å gjøre smarte og energibesparende grep hjemme, men vet ikke hva som er riktige tiltak eller om de har råd. Det er utfordrende at kostnadene kommer i forkant, mens gevinsten hentes ut etterpå. I tillegg er det stor usikkerhet knyttet til om man får støtte fra Enova etter gjennomført tiltak.

Huseierne minner avslutningsvis om at energiomlegging og gjennomføring av det grønne skiftet også må gi en rettferdig byrdefordeling. Det blir vanskelig å få aksept for å bygge ut mer kraft, hvis vi ikke samtidig viser at vi tar enkle og nødvendige grep for å bruke den kraften vi allerede har bygget ut mest mulig effektivt.

Oslo, 18. april 2024

Linda Ørstavik Öberg
Energipolitisk rådgiver

Morten Andreas Meyer
Generalsekretær